

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

MIRTIES IR GIMIMO DATOS RYŠYS IR GALIMOS SĄSAJOS

Darbo autorės. Viktorija LAZAUSKAITĖ (VI kursas), Agnė KUZMINSKYTĖ (VI kursas).

Darbo vadovai. Dr. Sigitas LAIMA, dr. Sigitas CHMIELIAUSKAS, vyr. rez. Diana VASILJEVAITĖ, VU Biomedicinos mokslų institutas, Patologijos, teismo medicinos katedra.

Darbo tikslas. Išanalizuoti ir palyginti 2018-2021 metais Lietuvoje įvykusių asmenų mirčių ir gimimo datų sąsajas bei mirčių priežastis.

Darbo metodika. Atlikta retrospektyvinė 2018–2021 metais įvykusių mirčių duomenų analizė. Į tyrimą įtraukti 1248 atvejai, kai mirties priežastis buvo savižudybės, nužudymai, nelaimingi atsitikimai, mirtys dėl ligų. Nuasmeninti autopsijų duomenys gauti iš Valstybinės teismo medicinos tarnybos. Visiems mirusiesiems buvo atlikti toksikologiniai – alkoholio ir narkotinių medžiagų tyrimai. Kiekvienu atveju iš teisėsaugos institucijų buvo gauta informacija apie galimą nusikaltimo vietą, mirties laiką ir kitas mirties aplinkybes. Duomenų apdorojimui naudotos Microsoft Excel ir R Commander programos. Kiekybinių duomenų normalumui nustatyti naudotas Shapiro-Wilk testas, kiekybinių kintamųjų palyginimui naudotas T kriterijus. Vertės laikytos statistiškai reikšmingomis, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Iš 1248 atvejų mirtys ± 30 dienų gimtadienio datos laikotarpyje sudaro 221 atvejį, tai yra net 18% iš tirtos ketverių metų imties. Moterų mirčių iki gimtadienio datos dienų vidurkis – $11,64 \pm 7,41$ dienos, vyrų mirčių iki gimtadienio vidurkis – $14,77 \pm 9,2$ dienos, tačiau statistiškai reikšmingo skirtumo tarp lyčių nestebėta, $p = 0,073$. Moterų mirčių po gimtadienio datos dienų vidurkis – $14,04 \pm 8,62$ dienos, vyrų mirčių po gimtadienio vidurkis – $15,27 \pm 8,82$ dienos, statistiškai reikšmingo skirtumo ir šioje grupėje tarp lyčių nebuvo stebima, $p = 0,52$. Amžiaus vidurkis tiriamojoje grupėje – 55,27 metai, mediana – 57,00 metai. Lyginant su kontroline grupe, tiriamosios imties amžiaus vidurkis skiriasi nereikšmingai, $p = 0,23$: moterų – $58,29 \pm 23,58$ metai ($n = 55$), vyrų – $54,27 \pm 14,94$ metai ($n = 166$). Moterų gimimo dienos ribose miršta vyresnio amžiaus nei vyrai, tačiau vyrų ir moterų amžiaus vidurkis šioje grupėje skiriasi statistiškai nereikšmingai, $p = 0,23$. 2018-2021 metais mirusiųjų asmenų amžiaus vidurkis skirtingais metais skyrėsi statistiškai nereikšmingai, $p = 0,403$. Skirstant tiriamąją imtį pagal mirties priežastis, nelaimingų atsitikimų atvejais amžiaus vidurkis – $53,43 \pm 20,67$ metai ($n = 75$, 34%), mirusiųjų dėl ligos – $59,75 \pm 14,25$ metai ($n = 110$, 50%), savižudybių atvejais – $47,26 \pm 13,35$ metai ($n = 32$, 14%). Amžiaus vidurkis mirusiųjų dėl ligos statistiškai reikšmingai skiriasi nuo amžiaus vidurkio savižudybių atvejais, $p = 0,001$. Tiriamojoje grupėje etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje buvo 2,13‰, mediana 2,19‰, lyginant su kontroline grupe etilo alkoholio koncentracijos vidurkis skiriasi statistiškai nereikšmingai, $p = 0,86$. Nelaimingų atsitikimų atvejais etilo alkoholio koncentracijos

vidurkis kraujyje buvo $2,95 \pm 1,31\%$. Statistiškai reikšmingas etilo alkoholio koncentracijos skirtumas kraujyje buvo stebimas tarp grupių, kai mirties priežastis liga ir nelaimingas atsitikimas, $p=0,019$, ir kai mirties priežastis nelaimingas atsitikimas ir savižudybė, $p=0,05$. 2018-2021 metų laikotarpyje, nustatytas etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje skirtingais metais skyrėsi statistiškai nereikšmingai. Vertinant atvejus, kai nustatyta mirties priežastis buvo toksinis etilo alkoholio poveikis, alkoholio koncentracijos vidurkis 2018 metais – $4,21 \pm 0,79\%$, 2019 metais – $4,15 \pm 1,33\%$, 2020 metais – $4,11 \pm 1,62\%$, 2021 metais – $3,53 \pm 0,34\%$. Kai mirties priežastis buvo toksinis etilo alkoholio poveikis, šioje grupėje buvo stebima statistiškai reikšmingai didesnė etilo alkoholio koncentracija nei kontrolinėje grupėje, $p=0,005$. Gimtadienio datos ± 30 dienų ribose, kai mirtys buvo dėl ligos, dažniausia mirties priežastis yra kardiovaskulinės sistemos ligos, prieš gimtadienį buvo 41 atvejis, po gimtadienio – 40 atvejų. Savižudybės ± 30 dienų gimtadienio datos laikotarpyje sudarė 32 atvejus (14%), kur dienų vidurkis prieš gimtadienį – $17,77 \pm 10,29$ dienos, vidurkis po gimtadienio $13,74 \pm 5,38$ dienos. Dienų vidurkis prieš ir po gimimo dienos skiriasi statistiškai nereikšmingai, $p=0,12$.

Išvados. Net 18% tirtos imties mirusiųjų mirties data buvo ± 30 dienų gimtadienio datos laikotarpyje. Šios grupės amžiaus vidurkis buvo 55,27 metai. Statistiškai reikšmingai skyrėsi amžiaus vidurkis mirusiųjų nuo ligos ir savižudybių grupėse. Statistiškai reikšmingas etilo alkoholio koncentracijos skirtumas kraujyje buvo stebimas tarp grupių, kai mirties priežastis liga ir nelaimingas atsitikimas ir kai mirties priežastis nelaimingas atsitikimas ir savižudybė. Dažniausia mirties priežastis buvo kardiovaskulinės sistemos ligos. Kai mirties priežastis buvo toksinis etilo alkoholio poveikis, šioje grupėje stebima statistiškai reikšmingai didesnė etilo alkoholio koncentracija nei kontrolinėje grupėje.

Raktažodžiai. Mirties data; gimimo data; mirties priežastis, teismo medicina, autopsija.